

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: letno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici šte. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

Leto XIV. Telefon št. 2552. Ljubljana, v torek, 12. maja 1931. Telefon št. 2552. Štev. 54.

Skupni davek na poslovni promet

I.

Od raznih strani nam izražajo željo, naj zavzamemo svoje stališče o vprašanju posebnega zaračunavanja novega skupnega davka. Čujejo se glasovi o tem vprašanju, ki kažejo, da veliko interesentov še ne pojmuje točno bistva skupnega davka in smatra, da se oni, ki skupni davek v celoti posebej zaračunavajo v fakturi na ceno, veljavno pred 1. aprilom t. l., okoriščajajo z davkom in si na ta način povečujejo dobiček. Za vrgled se navaja tekstilna industrija.

Poglejmo, v koliko so oporekanja točna! Tekstilna tovarna plača po sedanji, stvarno gotovo pogrešni kalkulaciji tarife najprej skupni davek na različne sirovine, na primer na bombaž. Ta davek znaša 1.5% od nabavne cene fabrikanta, nadalje na prejo 1.2% in končno plača skupni davek še na bombaževе tkanine in sicer 1.5% od prodajne cene. Ne glede na druga pomožna sredstva, plača torej tovarna, specijelno za tekstilno blago, še predno dobi finalni produkt, skupni davek na sirovine, poleg tega pa tudi skupni davek na pomožna sredstva, ki se po večini uvažajo. Ta davek ni ravno nizek.

Tovarnar tekstilij zaračuna skupni davek, katerega plača na sirovine, to je na bombaž in prejo ter na pomožna sredstva, v ceni in ga ne more posebej zaračunavati. Posebej se zaračunava samo skupni davek za finalni produkt.

Če torej tovarnar tudi celoten skupni davek, ki ga plača na finalni produkt, zaračuna v fakturi posebej na ceno, katere ne zmanjša za 1%, to je za splošni davek na poslovni promet, je stvarno še vedno na slabšem, nego je bil pred uvedbo skupnega davka, ker znaša samo skupni davek, katerega plača na sirovine, polfabrikate in pomožna sredstva, veliko več nego 1% od cene finalnega produkta.

Domneve, da se tovarne, ki zaračunavajo skupni davek v polni meri v fakturah, če znaša ta samo na finalni produkt določeno izmero, s tem okoriščajajo, stvarno torej niso pravilne.

II.

Po zakonu o skupnem davku se ta davek plačuje mesečno do 20. vsakega meseca, če se plačuje po došlih plačilih v gotovini ali v menicah, in 50 dni po preteku vsakega meseca, če se plačuje po napravljenih računih. Vsak davčni obvezanec je dolžan, da letos do dne 15. maja prijavi način, po katerem bo plačeval skupni davek v tekočem letu.

To prijavo so dolžni vložiti samo one osebe, ki so v tarifi za skupni davek označene kot plačevalci tega davka v notranjem prometu, v kolikor se ne pobira ob posebnih prilikah, na primer hkratu s trošarino, pri klanju itd. Dolžnost te prijave zadene torej samo produkcijske obrate, v kolikor so dolžni od svojih produktov plačevati skupni davek, pa še te samo v toliko, v kolikor so dolžni o tem davku voditi knjige opravljenega prometa, to je, v kolikor njihov celoten promet presega Din 500.000.—.

Nadalje je pri teh prijavah upoštevati, da nimajo pravice izbiranja, ali bodo plačevali skupni davek po došlih plačilih ali po napravljenih računih vsi davkoplachevalci, temveč po utesnitvi Uredbe samo oni, ki imajo redno vodene poslovne knjige. Kdaj so poslovne knjige redno vodene, uredba ne določa, iz analogije za pridobnino pa bi se dalo sklepati, da so knjige v redu vodene, kadar se po njih ugotavlja tudi davčna osnova za pridobnino, to je pri onih obratih, ki pravilno knjigovodstveno inventarizirajo svojo imovino ter pravilno vpisujejo in vknjižujejo prejeme in izdatke svojega obrata v vsem poslovnem letu.

Predsednik Zveze jugoslovanskih hranilnic Fran Pretnar:

Posojilo, sklenjeno 8. t. m. v Parizu v iznosu 1025 milj. fr. frankov po tečaju 87.50 proti 7% obrestim za dobo 40 let in z možnostjo konverzije po preteku 5 let, je smatrati za jako povoljno z ozirom na to, da je to posojilo dolgoročno in podpisano v času splošne gospodarske depresije. Uspeh, ki ga je naša vlada s tem posojilom dosegla, je tem pomembnejši, ker so s tem ovržena razna prorokovanja, češ da sedanji naš režim v inozemstvu nima zaupanja in da inozemskega posojila naša država sploh ne more dobiti.

Zaključek tega posojila je zadosten dokaz, da se gospodarska moč Jugoslavije pravilneje in ugodneje ocenjuje, nego kreditna sposobnost marksikaterе druge države. To takozvano stabilizacijsko posojilo, ki je namenjeno deloma za izvedbo zakonske stabilizacije našega dinarja, deloma pa za izvršitev javnih del, bo brez dvoma mnogo pripomoglo, da se ublaži gospodarska kriza in utrdi naša valuta, kar bo dalo novega poleta proizvodnim in pridobitnim krogom.

Za jako ugodno je smatrati to posojilo tudi iz vidika, da ni vezano na posebne obveznosti naše države in na provizije ali zagotovitve kakih večjih del posojilodajalcem.

DELNIŠKE DRUŽBE V JUGOSLAVIJI.

Po ugotovitvah ministrstva za trgovino in industrijo je bilo v preteklem letu 1930 v Jugoslaviji 1340 delniških družb, ki so razpolagale s 5400 milijoni Din delniške glavnice. Med njimi je bilo 637 denarnih zavodov, 247 industrijskih podjetij, 107 trgovskih podjetij, 25 zavarovalnic (10 od teh so bile podružnice inozemskih zavodov) 89 poljedelskih obratov itd.

Zakon o stabilizaciji dinarja.

Nj. Vel. kralj je na predlog g. ministra financ po zaslišanju g. predsednika ministrskega sveta predpisal in proglasil zakon o denarju kraljevine Jugoslavije.

§ 1. Denarna edinica kraljevine Jugoslavije je dinar. Vrednost dinarja odgovarja vrednosti težine 26 in pol miligrama čistega zlata.

§ 2. Narodna banka kraljevine Jugoslavije ima privilegij za izdajanje novčanic v kraljevini Jugoslaviji pod pogoji določenimi z zakonom. Narodni banki se odstopi ves čas trajanja njenega privilegija skrb za denar kraljevine Jugoslavije kot javna služba, ki jo ona opravlja v imenu države. Narodna banka je odgovorna za redno opravljanje službe pod pogoji določenimi z zakonom o Narodni banki kraljevine Jugoslavije. Novčаницe izdane od Narodne banke so tudi nadalje zakonito plačilno sredstvo. Vrsta, oblika in tekst novčanic se bo določil s posebnim zakonom na predlog ministra za finance po zaslišanju Narodne banke.

§ 3. Narodna banka je obvezana, zamenjati novčаницe prinašalca po vidiranju v mestu glavnega sedeža banke v Beogradu po svoji odločitvi ali za zlato podlogo po tečaju, določenem v § 1 tega zakona ali pa za tuje devize, ki se po zakonu tudi stvarno lahko zamenjajo za zlato, svobodno za izvoz. V tem primeru se bo odstop deviz vršil po ceni, ki ne more presegati zakonite paritete z dodatkom stroškov izvoza zlata. Narodna banka je obvezana zamenjati poedine

»Zeljarska pravda«.

Sodišče je ljubljanske zeljarje oprostilo vsake krivde in kazni.

Pred sodiščem v Ljubljani se je vršila pretekli teden razprava proti osmim trgovcem s kislim zeljem. Obdolženi so bili, da so prodajali na trgu kislo zelje po 5 oziroma 4 Din za 1 kg, namesto po 3 Din, kakor je to določilo tržno nadzorstvo; dalje, da so preprodajali in vršili nečisto špekulacijo z namero, zelje podražiti, ter da so ljudi odvrčali, naj ne prinašajo na trg kislega zelja. S tem naj bili zakrivilili prekršek po čl. 8, 9 in 11 zakona o pobijanju draginje življenjskih potrebščin in brezvestne špekulacije.

Proces je vzbudil vseobče zanimanje. Po večtedenskih preiskavah se je pretekli teden vršila ustna razprava. Sodišče je vse obdolžence oprostilo vsake krivde in kazni, kar je tudi naša javnost sprejela z zadovoljstvom. — Svojo sodbo je sodišče v glavnem utemeljilo tako-le:

Glasom ovadbe mestnega tržnega nadzorstva v Ljubljani je znašala nabavna cena za surovo zelje 30—50 par za kg. Prodajna cena kislemu zelju bi smela biti največ 3 Din in nikakor ne 4 Din ali celo 5 Din. Ker se obdolženci niso hoteli pokoriti zapovedi po znižanju ceni na 3 Din, jim je bilo prepovedano, zelje sploh prodajati. Še prej pa se je mestno tržno nadzorstvo dogovorilo z enim obdolžencem, da bo ta dobavljal kislo zelje na debelo po ceni 1.90 Din za kg, katero se bo potem prodajalo po 3 Din kilogram. Ko pa je ta obdolženec zvedel za omenjeno prepoved, naj bi bil takoj dvignil ceno kislemu zelju na debelo na 2.30 Din, ter še izjavil, da bo ceno dvignil na 2.80 Din za kg.

Vsi obdolženci so zatrjevali, da zelja cenejše sploh prodajati niso mogli. Razlikovati je namreč zgodnje zelje, ki se je prodajalo surovo po 1.30 — 1.50 Din

Slovenski gospodarski krogi pozdravljajo stabilizacijsko posojilo.

Urednik »Agencije Avale« je naprosil vodilne slovenske gospodarstvenike, naj mu povedo svoje mnenje o pravkar zaključenem stabilizacijskem posojilu.

Predsednik Zbornice za TOI g. Ivan Jelačin se je ljubeznivo odzval prošnji in izjavil to-le:

Vest o zaključitvi velikega posojila naše države v Franciji je vsa javnost v Sloveniji in osobito naša gospodarska javnost pozdravila z veliko radostjo in zadoščanjem ter s patriotskim ponosom. S posebnim zadovoljstvom jemljemo to vest na znanje zategadelj, ker je posojilo zaključeno v Franciji. V tem dejstvu leži brezdvomno dragoceno priznanje našega konstruktivnega prizadevanja in dela ter afirmacija naše smotrene napredujoče gospodarske in politične konsolidacije. Po šestih letih dejanske stabilizacije dinarja je sedaj omogočena zakonita stabilizacija naše nacionalne valute. V težkih časih je zaključitev velikega državnega posojila vesel dogodek, ki nas potrjuje v gospodarskem optimizmu in podjetniški vztrajnosti, kar zanese pravčasno čvrsto oploditev in poživitev v gospodarsko življenje.

Predsednik društva bančnih zavodov in generalni ravnatelj Zadrुžne gospodarske banke dr. Ivan Slokar je izjavil to-le:

Na Vaše vprašanje si dovoljujem odgovoriti, da je po mojem mnenju sklenitev stabilizacijskega posojila, ki ga je najela naša država, dogodek izredne važnosti.

S tem je napravljen dalekosežen korak k konsolidaciji naše države. Posledice stabilizacije naše valute so vsakemu narodnemu gospodarju dobro znane, radi česar ne smatram za potrebno, da bi o tem govoril. Glavno je, da mora sedaj nehati nezaupanje inozemstva proti naši državi, v kolikor je to obstojalo, in da se tudi inozemski finančni krogi ne bodo več držali tako rezervirano v pogledu plasiranja svojih kapitalov v Jugoslaviji.

Končno mora sedaj prenehati vsaka skepsa, ki se je dosedaj, vsaj deloma, namenoma širila glede stabilnosti naše narodne valute. Tudi v tem pogledu se bodo kmalu pokazale ugodne posledice.

V splošnem pozdravljajo vsi gospodarski krogi ta velik uspeh in se ga vesele.

količine za zlato v znesku najmanj 250.000 Din. Izvoz zlata in deviz je svoboden.

§ 4. Narodna banka je obvezana, da vsak čas na svojem pravnem sedežu v Beogradu zamenja za nove vsako količino zlata, ki se ji ponudi po tečaju, določenem v § 1. tega zakona.

§ 5. Narodna banka je obvezana, da ima pokritje v zlatu ali v devizah in da jih zamenja za zlato svobodno za izvoz. Znesek tega pokritja mora biti najmanj v višini 35% skupnega zneska vseh njenih obvez po vidiranju, tako da je najmanj 25% zneska bančnih obvez po vidiranju pokrito z zlatom v tresorih ali deponiranih v inozemstvu z možnostjo svobodnega izvoza.

§ 6. Zlat in srebrn denar, kovan na podlagi prejšnjih zakonov, preneha biti zakonito plačilno sredstvo.

§ 7. S posebnimi zakoni se bo predpisalo na predlog ministra za finance po zaslišanju Narodne banke izdajanje kovanega drobiža, napravljenega iz zmesi aluminija in srebra. Skupna količina kovanega drobiža ne more biti večja od 650 milijonov Din. Način in pogoje kovanja drobiža bo predpisal minister za finance.

§ 8. Vse odredbe zakonov in pravilniki, ki so v nasprotju s tem zakonom, prenehajo.

§ 9. Ta zakon stopi v veljavo z objavo v »Službenih novinah« in dobi obvezno moč 28. junija 1931.

za kg, od zelja v glavni sezoni. Z ozirom na kalkulacijo, omenjeno v ovadbi, bi smeli to zelje prodajati celo po 5-20-6 Din za kg, med tem ko so ga prodajali po 5 Din kg. Po kalkulaciji obdolžencev jih stane to zelje nekaj čez 4 Din kg in je zato prodajna cena 5 Din primerna. Če sami so sklenili, da bodo poznejše zelje prodajali po 4 Din kg, nikakor pa ga niso mogli znižati na 3 Din, kot je to mestno tržno nadzorstvo zahtevalo. Za to poznejše zelje so namreč plačevali 60-65 par kg, bi ga torej smeli po navedeni kalkulaciji prodajati po 2-40 do 2-60 Din kg. Treba je pa pri tem pomisliti, da so odpadki pri tem zelju večji, kislega zelja pa manj, tako da stane to zelje približno 3-45 Din kg, vsled česar je primerna prodajna cena 4 Din za kg.

Obdolženci tudi zanikajo, da bi se bili dogovorili, da ne bodo zelja več prodajali ter da bodo znatno dvignili cene.

Po izvršenih dokazih izhaja, pravi sodba v svojih razlogih, da postopanje mest. tržnega nadzorstva v stremljenju za znižanje cen kislemu zelju ni bilo dovolj premišljeno, pač pa, najmanj kar se more reči, vsaj prenačljeno, da bi moglo dovesti do zaželjenega uspeha. Že dejstvo samo, da se je po enkratnem znižanju cen zahtevalo tekom tedna dni ponovno znižanje cen, dovolj jasno kaže, da ni vse v redu in da se je zahtevalo znižanje cen, ne da bi se poprej poizvedelo, preizkusilo ali kakorkoli zanesljivo ugotovilo, kakšna cena bi bila primerna. Pa če bi se obdolženci mogoče udali ponovnemu znižanju, ali ne bi se že po 6 nadaljnih dneh lahko zopet isto zahtevalo? Jasnno je, da mora pri takem postopanju producent končno izjaviti — ne — ker v izgubo tudi on ne more delati. Šele ko so obdolženci odklonili nadaljnjo znižanje cen, se je začelo poizvedovati o produkciji zelja in zares na prav umeten način našlo kalkulacije, ki naj dokažejo, da so prodajali kislo zelje predrago. Bodi verjetno, da bi do ovadbe sploh ne prišlo, ako bi se obdolženci zopet udali, dasi bi bila ravno v tem slučaju ovadba mnogo bolj na mestu, saj to bi značilo, da so oni res delali z naravnost prekomernim dobičkom, ko bi brez nadaljnega mogli znižati cene skoro za polovico.

Pa tudi priče, ki so dale izjave, na podlagi katerih je mestno tržno nadzorstvo izdelalo kalkulacijo, so izpovedale, da so te kalkulacije nezanesljive.

Aproksimativna kalkulacija, katero si je napravila nabavljalka zadruga drž. nameščencev, se je izkazala kot netočna in zadruga je komaj krila produkcijske stroške. Pri tem se namreč ni upoštevalo cen zelju v predsezoni in po sezoni in niti dejstva, da event. zelje dalje časa leži v kadeh, ampak samo slučaj, da se zelje v 2-3 mesecih od časa nakupa že razproda. Kljub temu se je zelje v zadruzi — kjer se notorično ne išče dobička — prodajalo po 2-60 Din za kg. Pri tem pa je treba še pripomniti, da kakovost tega zelja ni bila enaka oni trnovskega, ki je boljše izdelano in res prav dobro. Da pa vsi obdolženci izdelujejo ravno trnovsko zelje, je notorično, saj so baš ti trnovski zeljarji. Poleg tega je še predsednik nabavljalkne zadruga drž. nameščencev izrecno poudaril, da je in mora biti kalkulacija za obrtne zeljarje drugačna, ker je pri njih zelje glavni in edini zaslužek, ki odvisi od tega, koliko se zelja dnevno odproda, pri zadrugi pa je to samo malenkostni postranski posel.

Vse to so po mnenju sodišča nedvomno okolnosti, ki jasno dokazujejo, da je trnovsko zelje že radi svoje kakovosti dražje kot drugo zelje, da so zato tudi produkcijski stroški pri tem zelju večji in mora biti pri odprodaji na trgu, pri notorično majhnem dnevnem odvzemu, tudi prodajna cena višja. Da pa je vsak produkt v času izven glavne sezone za ta pridelek dražji, je notorično in vsakdanje življenje to dovolj jasno dokazuje.

Iz navedenega sledi, da nikakor ni mogoče dokazati, da bi obdolženci prodajali zelje predrago, da celo obratno, iz kalkulacij obdolžencev samih sledi, da oni niso prodajali zelja niti z dovoljenim dobičkom. Da pa so te njih kalkulacije pravilne, izhaja iz izpovedb zaslisanih prič in izvedencev. Cene surovega zelju so se gibale v glavni sezoni med 35-75 par za kg, v predsezoni pa povprečno 1-50 Din kg. Sodišče pa ni moglo verjeti izpovedim organov tržne-

ga nadzorstva, ki so poizvedovali za cene surovega zelju pri prodajalcih na trgu, ker je zelo verjetno in naravno, da niso vsi napovedali pravih prodajnih cen, deloma iz strahu pred davki, pa tudi iz raznih drugih naravnost malenkostnih razlogov. Za pravilnost obdolženih kalkulacij govori tudi izpoved priče, ki je kupila od svoje sestre več surovega zelja, napravila iz tega kislo zelje in ga prodajala skupaj po 2 Din kilogram v izgubo, ker je dobila komaj 33 odstotkov kislega zelja.

Pa tudi številne druge priče so izpovedale v prilog obdolžencem, ker so vse zatrjevale, da cene 4-5 Din za kg kislega zelja niso pretirane. K tem izpovedim se je pridružilo še mnenje Zbornice za trgovino, obrt in industrijo ter Kmetijske družbe v Ljubljani.

Kar se tiče obdolžitve, da niso hoteli

Luksuzna taksa na potniške avtomobile.

(Dopis iz trgovskih krogov.)

V letošnjem letu je davčna uprava predpisala na lahke tovarne avtomobile, t. j. na takozvana poltovarna ali potniška motorna vozila celo luksuzno takso in to tudi na ona vozila, ki so v preteklih letih plačevala takso za tovarne avtomobile.

Radi takega postopka so hudo prizadeti lastniki teh vozil, ki so vse-skozi slabše situirani mali trgovci, obrtniki ali trgovski potniki. To so po večini stara izrabljena vozila, katerih vrednost v dostih slučajih komaj dosega višino takese na osebne avtomobile. Taka stara, izrabljena motorna vozila so si nabavljali največ le ljudje, ki potrebujejo prometna sredstva, pa si boljših in dražjih avtomobilov ne morejo privoščiti, pa tudi zato, ker so ti avtomobili plačevali znižano takso.

Sicer ne trdimo, da se v tem oziru niso dogajale tudi nepravilnosti in zlorabe, vendar pa bi morala davčna uprava oz. upravno sodišče revidirati svoje stališče iz več razlogov:

1. Ta vozila so v preteklih letih že plačevala znižano takso in bi si jih v nasprotnem slučaju sedanji lastniki sploh ne nabavili.

2. So to po večini stari, obrabljeni in slabi avtomobili, ki bi v bogatejših

namenoma dovažati zelja na trg, je bilo sodišče mnenja, da tega niti smeli niso, ker jim je mestno tržno nadzorstvo to prepovedalo. Tudi se sodišče ni moglo prepričati, da bi se med seboj dogovarjali, da bodo cene znatno dvignili.

Iz vseh teh razlogov je sodišče vse obtožence oprostilo vsake krivde in kazni.

Tako se je zaključil ta »velik« proces proti našim trnovskim zeljarjem v največje zadovoljstvo in zadoščenje njih samih. Mestnemu tržnemu nadzorstvu pa svetujemo, da je malo bolj obzirno napram trgovcem. Konkurenca je danes taka, da so prekomerni dobički v resnici nemogoči. Trgovec je zadovoljen, ako ne prodaja v lastno izgubo. Pred vložitvijo ovadbe proti celi skupini trgovcev bi bila pač večja opreznost in predvsem točnejše računanje na mestu!

deželah in boljših časih sploh že izginili iz prometa.

3. Uporablja take avtomobile v boju za existenco in zaslužek skoraj izključno le gmotno slabo stoječi sloji.

4. Odvzame se s poviškom takese sedanjim lastnikom vsaka možnost, da te avtomobile spravijo v denar, ker jih gotovo pri tako visoki taksi niko ne bo kupil.

Iz navedenih vzrokov naj bi davčna uprava predpisala na te avtomobile takso, kakor se je plačevala za nje v preteklih letih, ali pa vsaj naj se da sedanjim lastnikom, ki ne zmorejo takih taks, možnost, da vzamejo ta vozila iz prometa ali jih demontirajo v gotovem časovnem roku. Seveda je ravno sedanji čas težke gospodarske krize in silnega boja in konkurence za obstoj — zelo neprikladen, da se vzame ljudem možnost zaslužka in se jim še otežkoča že itak prekaren in obupen položaj; vendar bi temu pozivu davčne uprave radi ustregli mnogi lastniki predmetnih avtomobilov.

Najprikladnejši postopek bi bil pač, da davčna uprava v bodoče več ne prizna takih avtomobilov za tovarne, vsem pa, ki so do sedaj bili priznani, še nadalje predpiše tovarno takso.

Pogreb zaslužnega obrtnika — vzornega gospodarja.

V nedeljo popoldne je bil pogreb širom Slovenije in tudi izven meje naše države znanega in občesposlovanega obrtnika Ivana Kregarja. O spoštovanju, ki si ga je pokojni pridobil s svojim neumornim delom kot vzoren obrtnik in smotren gospodar, nam je najboljši pričala njegova zadnja pot, na kateri so ga spremljali zastopniki prav vseh slojev in neštivilno ljubljanskega meščanstva.

Od pokojnika se je poslovil v imenu Zbornice TOI podpredsednik g. Ivan Ogrin. Poudaril je:

»Vemo za Tvoje delo na našem gospodarskem polju in med našimi obrtniki. Bil si naš voditelj, naš učitelj, ustanovitelj si zadruga in deloval v njih, tako n. pr. v Rokodelskem domu, v Obrtno-pospeševalnem zavodu, Kreditni zadrugi, davčnih komisijah, banovinskem in občinskem svetu, v prosvetnih organizacijah in drugod. Veliko pa je bilo tvoje delo v naši največji gospodarski instituciji, v Zbornici za TOI. To delo ni bilo lahko, temveč trudapolno, in pogosto si žel mesto hvale nehvalež-

ZAHTEVE PRODAJALCEV TOBAKA.

Zveza prodajalcev tobaka je na občnem zboru v Beogradu sprejela resolucijo, naslovljeno na upravo državnih monopolov in tičočo se omejitev števila maloprodajalcev, želja glede pristojbin itd. Zveza zahteva pripustitev komisije za izdelavo novega monopolnega zakona, zboljšanje tobačnih izdelkov in male pakete za vse vrste cigaret.

RUSKI EKSPORTNI RAZMAH.

Brzobjavna agentura Sovjetske zveze javlja to, kar smo javili že na drugem mestu, da je doslej prepovedani uvoz lesa v Zedinjene države zopet dovoljen, češ, da lesa ne sekajo kaznjenci. Dalje

beremo, da je Dunajski parlament sprejel zakon o ojačenju avstrijskega eksporta v Sovjetsko Rusijo. Jamstvo države za dobavljeno blago se zviša od 60 na 75 odstotkov.

Nato se je razvil impozanten žalni sprevod, v katerem je bil med drugimi: podban dr. Pirkmajer z banskim svetnikom Vončino, predsednik Zbornice za TOI g. Jelačin, podpredsednik g. Ogrin in generalni tajnik dr. Windischer, dalje mestni župan dr. Puc in podžupan prof. Jarc z vsem občinskim svetom, številno magistratno uradništvo z direktorjem dr. Zarnikom na čelu, zastopniki naših denarnih zavodov z generalnim direktorjem dr. Slokarjem na čelu, zastopniki zadružništva, posebno častno pa je bilo zastopano ljubljansko obrtništvo in trgovstvo.

Vzornemu gospodarju in požrtvovalnemu delavcu ohranimo časten spomin!

Pomudbe, poupraševanja

Za uvoz v Argentinijo. Tvrdba E. Kaufmann, Representante Buenos Aires, bi prevzela zastopstvo naših tvrdk za razpečevanje raznega blaga v Argentiniji. V poštev pride les, papir, kože, suhe gobe in drugo. Pomudbe je poslati tvrdki neposredno.

Po svetu

Split bo najel ali posojilo 80 milijonov dinarjev samo za kritje občinskih dolgov, ali pa posojilo 110 do 120 milij. Din za kritje dolgov in za investicije.

Osiček bo najel investicijsko posojilo v znesku 43 milijonov dinarjev.

Za brezposelne rudarje bo po odredbi ministra za šume in rude ustanovljen poseben sklad.

V Novem Vrbasu v Vojvodini bodo ustanovili mlekarstvo centralo, koje produkti bodo namenjeni za izvoz. Pri ustanovitvi bodo sodelovali danski strokovnjaki in interesi.

Mednarodna tarifna konferenca v Splitu je bila zaključena 7. t. m. Zastopane so bile železnice Jugoslavije, Ogrske, Poljske, Češkoslovaške, Nemčije in Avstrije.

Z gradbo tovarne svile v Novem Vrbasu (Vojvodina) so že pričeli in bomo, da bo tovarna pričela obratovati na koncu julija. Kapital je švicarski.

Hranilnih vlog v Jugoslaviji je nad 14 milijard dinarjev; 1. marca je bilo v hranilnih knjižicah naloženih 10.474 milijonov dinarjev, v tekočih računih 3696 milijonov dinarjev.

Tovarno stekla za šipe v Pančevu bodo pričeli graditi francoski industriji v tekočem mesecu in bo pričela obratovati v prihodnji pomladi. Zaenkrat bo prikrojena za produkcijo 800 vagonov stekla na leto. Jugoslavija uvozi okoli 1200 vagonov okenskega stekla na leto.

Proti uvedbi žitnega eksportnega monopola v Ogrski so se izjavili ogrski trgovski krogi; monopol bi pomenil težak udarec za ogrsko žitno trgovino in za ogrsko borzo.

Ameriške emisije so padle v prvih letošnjih štirih mesecih od 3000 na 2100 milijonov dolarjev; od teh so padle inozemske emisije od 477 na 187 milijonov dolarjev, torej za 60 odstotkov.

Vsa italijanska industrija umetne svile je s prav malimi izjemami sedaj kartelirana. Domačemu sindikatu je sledila sedaj kvotna eksportna konvencija.

Poljaki kupujejo tobak v Bolgariji in se mudita v tej zadevi v Sofiji dva zastopnika poljske tobačne režije. Gre za 1 milijon kg tobaka.

Zunanja trgovina Bolgarije izkazuje v mesecih januar-marec 1931 milijonov uvoza in 1319,5 milij. kg izvoza, je torej aktivna s 339,7 milijoni levov. Kakšna je ta navidezna aktivnost, smo že parkrat poročali.

Konjunktura na Češkem se boljša. Aprilovo poročilo Čslov. Narodne banke ugotavlja, da je brezposelnost padla. V raznih industrijskih panogah so se razmere zboljšale. Tekstilna in kovinska industrija ne občutita več prejšnje depresije in se je pričela nova konjunkturna doba z najboljšimi avspicijami.

Zveza britanske industrije poroča, da pomeni prvo letošnje četrtletje velik napredek na polju industrije. Zboljšanje pripisujejo v prvi vrsti sezonskemu delu, a se vseeno smatra, da je najhujša doba premagana. V industriji, ki dela za domačo porabo, je brezposelnost zelo padla. Položaj na svetovnih trgih kaže znake boljšanja.

Za pospeševanje zunanje trgovine v Češkoslovaški je bil vložen nov zakonski načrt. Ustanovili bodo sklad za varstvo eksportnih kreditov; jamstvo ne bo smelo presežati 1500 milijonov Kč.

Kartelizacija vse lesne industrije v Poljski je bila v zadnjem času predmet posvetovanj poljskih organizacij lesne industrije. Ker je vsa kartelizacija zaenkrat nemogoča, so sklenili ustanoviti najprvo prodajni sindikat tovarn celuloze, ki mu bo pripadalo 12 največjih poljskih celulozskih tovarn.

Carinska vojna med Češkoslovaško in Ogrsko bo morda kmalu končana, ker so se trgovska pogajanja med obema državama zopet pričela.

Preja Viscose je v Nemčiji vsled sporazuma med nemškimi in inozemskimi predilnicami glede prodaje na nemškem trgu pridobila v ceni do 20 odstotkov.

Izvoz jabolk iz USA v Evropo je dosegel v zadnjem času uprav gigantske izmere. Do konca februarja je prišlo iz USA v Evropo 19 milij. zabojev jabolk, od katerih je šla skoraj polovica (9 milijonov zabojev) v Anglijo.

Občni zbor gremija trgovcev za srez Logatec.

V nedeljo dne 3. V. 1931 ob 13. uri se je vršil v gostilni A. Kunc v Dolnjem Logatcu gremijalni občni zbor, katerega je vodil vzorni in neumorno delavni načelnik g. Stanko Lenarčič. Občnega zbora se je udeležilo 86 članov gremija.

Načelnik g. Lenarčič je v svojem poročilu navedel najvažnejše akcije, ki jih je povzel gremij v preteklem letu v korist svojih članov. Med drugimi je omenil akcije v davčnih zadevah, akcije glede krošnjarstva, pošt-nih ter obrtnih zadevah.

Iz tajniškega poročila je razvidno, da je štel gremij 345 članov, od katerih jih 42 obrta ne izvršuje. Učencev je bilo prijavljenih 17, odjavljenih 15. Gremij je poslal 183 dopisov, 736 okrožne, prejel pa je 326 dopisov.

Načelnstvo je imelo 3 redne seje, poleg tega je imela pa še sekcija les-nih trgovcev posebne seje.

Iz obračuna pa je bilo razvidno, da je imel gremij 20.955-74 dohodkov in Din 20.823-41 pa stroškov. Naloženo gremijalno premoženje je pa znašalo Din 20.170.—

Proračun za tekoče leto pa izkazuje Din 8.293.— na dohodkih in stroških pa Din 27.540.— primanjkljaj v

zinosu Din 19.247.— se ima pa kriti z gremijalno doklado.

Občni zbor je podelil načelnstvu so-glasno absolutorij.

Med slučajnostmi je bilo med dru-gim sklenjeno soglasno, da se v letu 1931 in ob novem letu ne izdajajo ni-kaka darila, posebno ne koledarji. Trgovce, ki imajo običaj, dajati taka darila, se pozove, da naj prispevajo odgovarjajoče zneske za občekoristne namene. Trgovce, ki prekršijo sklep, se kaznuje z globo Din 1000.—

Občni zbor je pokazal sliko solidar-nosti našega trgovstva v taki meri, kot še nobenkrat do sedaj. Vsi skle-pi so bili sprejeti soglasno, kar je po-sebno hvalevredno pripomniti.

Načelnik g. Lenarčič je zaključil občni zbor ob pol 16. uri, potem ko je bilo sklenjeno, da bo prihodnji občni zbor v Loški dolini.

Gremiju želimo, da bi bilo njegovo požrtvovalno delovanje tudi v bodoče tako uspešno, kakor doslej. Občni zbor je po številu prisotnih, kakor tudi po stvarnih razpravah pokazal, da ima do svojih voditeljev polno za-upanje, kar jim naj služi v njih po-žrtvovalnem delovanju za vzpodbudo in najlepše zadoščenje.

Ferdo Jelenc:

Obratovanje hotela in njegov položaj v gospodarstvu.

Opredelitev pojma hotelskega podjetja. — Temeljna oznaka načina njegovega obratovanja.

Hotel je podjetje, ki preskrbuje po-potniku ali tujcu, to je človeku, ki je zapustil svoje lastno konsumno gospo-darstvo, proti plačilu popolno nadome-stilo tega gospodarstva, torej hrano in stanovanje, to pa v gotovi kakovostni višini (standard).

Na podlagi te definicije ne moremo toraj prištevati hotelom takozvanih ap-partment-houses, ki so nastali v Ameri-ki in ki oddajajo neopremljene sobe ali skupine sob trajnim stanovalcem, toraj ne tujcem, čeravno prehranjuje vodstvo take hiše stanovalce potom srednje kuhinje bodisi v stanovanjih (apart-ments) samih, ali pa v skupnih jedilnih prostorih, proti posebnemu plačilu pa jim preskrbuje tudi druge življenjske potrebščine, kakor čiščenje sob in oble-ke ter pranje perila. Saj pač ne more-mo zvati tujca onega, ki prinese opremo s seboj.

Tudi prenočišč (Logierhaus) ne mo-remo prištevati hotelom, ker ne dajejo nobene hrane, pač pa takozvane hotels garnis, ker ti vendar nudijo vsaj zaju-tek in priložnostne obroke.

Višji standard nudenega loči hotel od gostilne s prenočiščem (Gasthof, arberge). Tukaj je mejo težko potegniti, če tudi bi bilo v svrhu zaščite naziva hotel potrebno.

Po tem, kako dolgo ostajajo gostje povprečno, ločimo obiteljske hotele (Fa-milienhotel, residential hotel) in hotele za pasante (Passantenhotel, transient hotel). Jasno je, da bo vprašanje, ka-teri izmed teh dveh porab naj kak ho-tel služi, igralo veliko vlogo tako pri izbiro kraja in mesta zanj, kakor tudi pri opremitvi in razporeditvi njegovih no-tranjih prostorov in sploh na celi način obratovanja.

Hotele, ki služijo oskrbi tujcev, ki obiskujejo kak kraj zaradi zdravljenja, okrepčanja, počitka, športa ali zabave imenujemo zdraviliške, letoviške, alpin-ske itd. hotele (Kurhotels, resort ho-tels).

Zasebna železniška podjetja obratu-jejo na končnih točkah svojih prog lastne hotele, ki tvorijo s kolodvorom enoto in katerih namen je položiti po-potnika takorekoč iz voza v postelj. Ti hoteli se zovejo po imenu, ki jim ga je dala domovina Anglija, terminus ho-tels. Terminus pomeni konec ali končna postaja.

Objektivna delitev hotelov v razredne vrste je koščljiva stvar ter se vrši v prvi vrsti z namenom, da se z njeno pomočjo na od vsakega poznan način more ozna-

čiti standard preskrbe, ki jo hotel nu-di, potem pa tudi zaradi možnosti regu-liranja cen od strani hotelskih zvez. Najpomembnejša je razdelitev v razre-de, kakor jo je postavila Zveza švicar-skih hotelirjev, ki loči hotele najvišje-ga razreda (Hotels allerersten Ranges, hors classe), in hotele I., II., III. raz-reda. I. in II. razred imata po tri pod-stopnje A, B in C. Pri tej delitvi je zna-čilna poteza obstojanje ali neobstojanje, in to v kateri izmeri in kakovosti, dru-štvenih ali, kakor se tudi zovejo, javnih prostorov (public rooms), to je spre-jemnih prostorov, pisarn in zborovalnih prostorov za goste, plesišč, koncertnih in banketnih dvoran, posebno pa seve-da velikost in kakovost restavranta. Drugo ločilo te delitve pa je vprašanje, če so hotelska udobnostna sredstva ali, kakor jih imenujemo z angleško besedo, komfort hotela, prvovrstna ali ne, to je ali dosegajo zadnje, kar je na po-lju umetnosti življenja ustvarjenega, ali ne.

Klasifikacija po Zvezi švicarskih ho-telirjev je, ne da bi se spuščali v po-drobno opredelitev podstopenj, sle-deča:

Hiša najvišjega razreda je »otmen, z vsem modernim komfortom opremljen hotel, ki razpolaga z velikimi društve-nimi prostori. Tudi starejše hiše, ki so primerno pregradene in ki nudijo iste prednosti kakor nove, spadajo v to ka-tegorijo«. To so toraj hoteli tipa pa-lace.

Hiše I. razreda so moderne prvo-vrstne hiše z zadostnim (A) ali omeje-nim (B) številom društvenih prostorov ali pa starejši hoteli, ki sprejemajo za-radi svoje notranje ureditve prvovrstne goste, ki pa ne razpolagajo z bistveni-mi društvenimi prostori (C). Hiše I. A se nazivajo navadno grand-hotel.

Hiše II. razreda so dobro urejeni ho-teli z večjimi (A) ali omejenimi (B) društvenimi prostori ali brez njih (C). Hiše III. razreda so skromno urejeni hoteli.

Kakor vidimo, je tudi ta klasifikacija zelo pomanjkljiva.

Po tem, ali traja obrat celo leto ali če se vpostavlja obrat samo v gotovih dobah, ki jih imenujemo sezije, ločimo trajne in sezijske obrate.

Po svojem bistvu spada hotelski obrat k obratom, ki preskrbujejo usluge, v nasprotju z obrati, ki prodajajo blago. To velja za stanovanjski del obrata v celi meri, v odlični meri pa tudi za re-stavrant, saj se tu hrana ne samo pro-

daja v običajnem smislu besede, ampak s hrano vred se prodaja tudi postrežba. Hotelski obrat ne spada toraj med in-dustrijske obrate, ravno tako malo ne, kakor železnica, ter je toraj izraz hotel-ska industrija neumesten, pa tudi ne med trgovinske obrate.

Med obrati, ki nudijo usluge, spada hotel približe k onim obratom, ki pre-skrbujejo na čas vezane usluge, toraj v isto vrsto, kakor obrati za promet (železnice, plovna podjetja), obrati za usluge umetnostne narave (gledališča, muzeji, zabavišča) in obrati za pouk (šole, učni zavodi). Časovna vezanost teh uslug se izraža n. pr. pri železnici v voznem redu, pri hotelu pa v sezij-skem značaju in v dnevnem sporedu obrokov.

Usluge teh obratov so preračunane vedno na nedoločeno, večje število odje-malcev, ki je več ali manj omejeno le navzgor in ki se pri hotelskem obratu skoraj nikdar ne doseže v skrajni mo-goči meri (100% na zasedba med celo obratovalno dobo.) Cena uslugam je do-ločena potom tarifov (I., II., III. želez-niški razred, (hoteli I., II., III. razre-da) ter zvezana pri česti ali trajni rabi z znižanjem tarifa (pensionski aranžma, po švicarskem pravilniku, pri najmanj 5-dnevnem bivanju, popust za trgovske potnike). To znižanje tarife je pri teh obratih v obratovalno-gospodarskem oziru upravičeno, ker skupni stroški ne rastejo v isti meri, kakor frekven-ca ali zasedba, ampak je njih velik del stalen, kakor hitro je hotel postavljen v obrat, brez ozira na število gostov. S tem postane lastna cena preskrbe ene-ga gosta in posame dajatve nižja v skoraj istem razmerju, kakor raste šte-vilo gostov oziroma dajatev. Te kon-stantne stroške bi lahko imenovali stroške za pripravljenost, ker obstojajo ved-no, toraj tudi pri najmanjši zaposlitvi in tudi pri nobeni, ter razpadejo v stroške tekočega obratovanja (režija) in v investicijske stroške (amortizacija).

Spoznanje, da spada hotel k obratom, ki nudijo na čas vezane usluge, nas bo vodilo do pravilne kalkulacije lastnih cen in s tem do rentabilnega obratova-nja, v kolikor je rentabilnost odvisna od formalnih okoliščin. Temu pa stoji ob strani spoznanje, da so dajatve, ki jih preskrbuje hotel, toraj stanovanje in hrana s postrežbo, osebna služba v emi-nentnem pomenu besede, toraj dajatve, glede katerih so odjemalci, tukaj gostje, najbolj občutljivi, pa tudi najbolj hval-ležni, če jim prija, in ki zahtevajo najožji stik z njimi ter najvztrajnejše in najudanejše upoštevanje vseh njihovih želja. Ako se bomo ravnali po tem dru-gem spoznanju, bomo dali podjetju tudi materialne pogoje rentabilnosti.

Sledi obravnava vprašanja, kako je uspeh hotelskega podjetja zasidran že v njegovi legi sami.

Že v 24 urah barva, plesira in kemično snaži ob-leke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo
tovarna JOS. REICH.

OKUSNA IN ZDRAVA JE KOLINSKA KAVA!

Otvoritev novih telefonskih relacij.

Po odloku ministrstva prometa št. 27.290 od 9. aprila t. l. je od 20. aprila t. l. naprej otvorjen telefonski pro-met Zidani most—St. Pölten.

Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 3-45 zl. fr., to je 37-95 Din (tridesetsem 95/100).

Po odloku ministrstva prometa št. 22.915 od 8. aprila t. l. je od 20. aprila t. l. naprej otvorjen telefonski pro-met Celje—Mistek (Češkoslovaška).

Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 4-35 zl. fr., to je 47-85 Din (štiridesetsem 85/100).

Po odloku ministrstva prometa št. 22.926 od 8. aprila t. l. je od 20. aprila t. l. naprej otvorjen telefonski pro-met Ljubljana—Nachod (Češkoslova-ška).

Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 4-80 zl. fr., to je 52-80 Din (petdesetdve 80/100).

Po odloku ministrstva prometa št. 21.256 od 9. aprila t. l. so od 20. aprila t. l. naprej otvorene sledeče telefon-ske relacije:

1. Ljubljana—Mariazell. Pristojbina za navadno govorilno enoto znaša 4-20 zl. fr., to je 46-20 Din (štirideset-šest 20/100).

2. Maribor—Mariazell in Celje—Ma-riazell. Pristojbina za navadno govo-rilno enoto v obeh relacijah znaša 3-45 zl. fr., to je 37-95 Din (trideset-sem 95/100).

Ljubljanska borza

Tečaj 11. maja 1931.	Povpraševanje Din	Ponudbe Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22-83
Berlin 1 M	13-5175	13-5475
Bruselj 1 belga	—	7-9005
Budimpešta 1 pengő	—	9-9114
Curih 100 fr.	1093-50	1096-50
Dunaj 1 šiling	7-984	8-014
London 1 funt	275-97	276-77
Newyork 1 dolar	56-61	56-81
Pariz 100 fr.	221-17	223-17
Praga 100 kron	167-91	168-71
Trst 100 lir	296-46	298-46

XI. ljubljanski velesejem.

Gospod minister trgovine in indu-strije Juro Demetrovič je blagovolil prevzeti častno predsedstvo XI. ljub-ljanskega velesejma, ki se vrši od 30. maja do 8. junija t. l.

Kupujte avtomobile in motorna ko-lesa na letošnjem XI. velesejmu v Ljubljani, ki se vrši od 30. maja do 8. junija. Le tu se bo kupcu nudila najboljša prilika pregledati vse in kupiti ono, kar mu prija. Razstavlje-nih bo v posebnem obsežnem paviljo-nu nad 200 avtomobilov in motornih koles vsakovrstnih svetovnih znamk.

Življenje zahteva svoje. Tako se strastno izraža velik del mlade druž-be. Nastajata dve skupini: prva, ki se veseli bodočnosti ob pravem času in s pravo ženo in druga, ki jo je strah pred bodočnostjo, ker je teles-ne izčrpana in duševno utrujena. Mladina je podobna kipečemu mo-štu. Kaj ji je mar bodočnost in zle posledice v trenutku uživanja. Ko se pojavi življenska pomlad s svojim

solncem in viharji, takrat postaja mladina predrzna ob hrepenenju po spolnih užitkih. In to je ona ura, v kateri se tolikokrat odloči usoda za celo nadaljnje življenje. Ne odrekaj-mo mladini njenih pravic takrat, ka-dar se tudi zaveda dolžnosti, ki jo še čakajo. Ne vzbujajmo pri otrocih pre-zgodaj onih podzavestnih čutov, ki ranijo nedolžnost. Doraščajočo mla-dino pa učimo pravilno sprejemati pojave narave; vzgoja telesa in duše naj se vrši sporedno. A doraslemu po-kažimo junaka v človeku, ki se zna premagovati, pokažimo mu pa tudi slabica in vso ono bedo in gorje, ki navadno obdaja te nesrečne brodo-lomce.

Komur je mar srečna mladina in neskajeno družinsko življenje, si bo z zanimanjem ogledal oddelek hi-glenske razstave na ljubljanskem ve-lesejmu od 30. maja do 8. junija, sku-šal pa bo tudi ravnati svoje nadalnje življenje v pravcu: zmerno in trezno življenje — pozna starost.

Dobava-prodaja

Nabava 15.000 kg bencina in 2000 kg letnega avto-olja. Dravska direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani razpisuje v skrajšanem roku pismeno dražbo za dobavo 15.000 kg bencina in 2000 kg letnega avto-olja. Dražba bo dne 27. maja 1931 ob 11. uri v pisarni poštne direkcije v Ljubljani, Sv. Jakoba trg štev. 2, soba štev. 30. Jamčevina (5% ali če je inozemec 10%) se mora položiti najkasneje do 10. ure na dan dražbe pri pomožnem uradu poštne direkcije v Ljubljani, soba štev. 41, kjer se lahko vpregledajo in kupijo tudi pogoji.

Dobave. Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 16. maja t. l. ponudbe glede dobave 700 kg železne žice in 20 metrov gumijevih cevi; do 21. maja t. l. pa glede dobave 120 m³ lesa. — Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 18. maja t. l. ponudbe glede dobave 250 pol rjave lepenke, raznih pisarniških potrebščin (karbon-papir, indigo-papir, sponke, lepilo, črnilo, beležnice, notesi, peresa, risalni žebeljčki itd.), 2 umivalnih garnitur, raznih predmetov za sobe (zavese, preproge, blazine, brisače itd.) ter glede dobave 100 m cevi iz kovanega železa; do 26. maja t. l. glede dobave 14 komadov primažev, 5 ščipalnih klešč, 150 komadov Staufferjevih mazalic, 10 plošč rebraste pločevine in 200 komadov žagice za kovine, glede dobave strokovnih knjig ter glede dobave žimnic; do 1. junija t. l. glede dobave pohištva in 900 metrov plinovitih cevi. — Direkcija državne železarnice Vares sprejema do 20. maja t. l. ponudbe glede dobave pločevine; do 21. maja t. l. glede dobave 2700 kg kave in 6000 kg masti. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 21. maja t. l. ponudbe glede dobave 150 m³ hrastovega jamskega lesa, 200 komadov usnatih bičev za konje, 200 komadov konjskih vpreg in 50 komadov sirkovih metel; do 28. maja t. l. pa glede dobave 4 konj. (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 18. maja t. l. se bo vršila pri Intendanturi Komande Savske divizijske oblasti v Zagrebu licitacija glede dobave 17.000 kg petroleja. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Dobave. Direkcija državne železarnice Vares-Majdan sprejema do 13. maja t. l. ponudbe glede dobave 500 kub. m kisa; do 20. maja t. l. pa glede dobave

20.000 kg koruze. — Direkcija državnega rudnika Kakanj sprejema do 21. maja t. l. ponudbe glede dobave 2 kompletnih klosetov znamke »Panama« ter glede dobave 400 kub. m kremenca. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 21. maja t. l. ponudbe glede dobave 100 zavrtkov vijakov za spajanje jermen in 300 kg kila za okna. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca pri Ceju sprejema do 21. maja t. l. ponudbe glede dobave žarnic in raznega električnega materiala; do 28. maja t. l. pa glede dobave 600 m svinčenega kabla, 4 zaščitnih trofaznih sklopilcev in 3 tripolnih strelovodnih naprav ter glede dobave tokovnih razdelilcev. — Direkcija državnega rudnika Senjski Rudnik (Srbija) sprejema do 26. maja t. l. ponudbe glede dobave 9 komadov transmisijskih krogličnih ležajev. — Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 28. maja t. l. ponudbe glede dobave 4000 kg bencina in 200 m jeklenih vrvi. — III. pomorska obalska komanda v Boki Kotorski sprejema do 30. maja t. l. ponudbe glede dobave 3000 kg parafinskih sveč, 1000 m ploščatega stenja in 15.000 skatljic vžigalic. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.)

Dobave. Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 18. maja t. l. ponudbe glede dobave lakov, čopičev in rebraste pločevine. — Direkcija državnega rudnika Zabukovca sprejema do 18. maja t. l. ponudbe glede dobave 10 tisoč kilogramov portland-cementa in 50 kub. m gramoza; do 21. maja t. l. pa glede dobave minija, smirkovega prahu, bele bombažne vate, spirita, temeljne krede, steklarskega kleja, slikarskih čopičev in pleskarskih čopičev ter glede dobave 300 kub. m mehkega jamskega lesa. — Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 21. maja t. l. ponudbe glede dobave raznega usnjatega materiala. — (Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled.) — Dne 23. maja t. l. se bo vršila pri Upravi I. odeljka zavoda za izradu vojne odeže v Sarajevu licitacija glede dobave 20.000 komadov desk. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani pogoji pa pri isti upravi.) — Dne 23. maja t. l. se bo vršila pri Komandi mornarice v Zemunu ofertalna licitacija glede dobave raznih strojnih olj, konzistentne masti, petroleja itd.; do 26. maja t. l. pa glede dobave raznega bombaža za čiščenje. — (Oglasa sta na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri isti komandi.)

Oddaja del pri adaptaciji poslopja vojašnice Kralja Aleksandra I. v Mariboru se bo vršila potom licitacije dne 16. maja t. l. pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Oddaja zgradbe cestnega železobetonskega nadvoza na postaji Radovljica se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 26. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Ljubljani. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, načrti, proračuni in pogoji pa pri gradbenem oddelku te direkcije.)

Prodaja konjske dlake se bo vršila potom licitacije dne 20. maja t. l. pri II. oddelku art. tehničnega zavoda v Skoplju. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani, pogoji pa pri istem zavodu.)

Prodaja lesa. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 27. maja t. l. ponudbe glede prodaje lesa. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Prodaja lesa in drv. Direkcija šum v Ljubljani sprejema do 26. maja t. l. ponudbe glede prodaje lesa in drv. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.)

Trzna poročila

KOVINE ZOPET PADLE.

Na kovinskih trgih je izbruhnil nekakšen štrajk nakupovalcev, ki nam je spričo neugodnega statističnega položaja na vseh trgih in nezadostne zaposlenosti predelujoče industrije razumljiv. Kovinska baisse se je nadaljevala in so prišle cene na koncu aprila na novo povojno globinsko točko. V prvi aprilovi polovici se je sicer pri svincu in cinku javilo prijaznejše razpoloženje ob rastočih cenah, a to poživljenje je bilo le kratkodobno in so cene nato zopet padle. Tu podamo seznam, v funtih in šilingih za 1 tono:

	Baker	Cin
Leto 1913	68.5	201.13
Konec marca 1931	43.0	119.6
Sredi aprila 1931	44.3	115.3
Konec aprila 1931	41.4	104.11
	Svinec	Cink
Leto 1913	18.6	22.14
Konec marca 1931	12.1	11.12
Sredi aprila 1931	13.0	11.18
Konec aprila 1931	11.12	10.10

Produksijske omejitve, ki so jih v zadnjem času povsod izvedli, več ali manj prostovoljno, se doslej še niso izkazale kot zadostne, ker pritiskajo na trge prevelike zaloge v vseh kovinah. Dokler napram sedanjemu stanju ne bo

do bistveno znižane, tudi ni pričakovati trajnega poživljenja, čeprav se po hudih padcih zmeraj pojavijo začasne reakcije z rastočo tendenco. Zaloge bakra in cinka so svoj maksimum menda že prekoračile, a zaloge svineca in cina so se po zadnjih izkazih še nadalje pomnožile. Producenti so v preteklem mesecu podvojili svoj napor, da s skupnimi akcijami dosežejo stabilizacijo trgov, a doslej se je vse njih prizadevanje izjalovilo, ker je poraba hitreje padla kot produkcija. Zlasti vpliva izostanek konjunkturalnega zboljšanja v Ameriki, ker je na U. S. A. odpadla doslej zmeraj polovica svetovne porabe kovin. Poročila iz Amerike pravijo, da je bilo zboljšanje manjše kot sicer ob tem letnem času in da je ostala zaposlenost v najvažnejših kovine predelujočih industrijah nezadovoljiva.

OPOZORILO DAVČNE UPRAVE LJUBLJANA MESTO:

Vsi oni davkoplačevalci, ki so po novem zakonu o skupnem davku na poslovni promet z dne 12. VII. 1930, Sl. list 19-9 1930 štev. 26-163 zavezani skupnemu davku na poslovni promet in ki morajo voditi knjige o opravljenem prometu (odnosno imajo po trgovskih načelih urejene poslovne knjige) — če imajo več kakor 500 tisoč Din letnega prometa, ter vsa družbenemu davku podvržena podjetja in tudi ona podjetja, ki se smatrajo za industrijska — ne glede na višino letnega prometa — se opozarjajo, da morajo v smislu § 6 omenjenega zakona predložiti davčni upravi najkasneje do 15. maja 1931 pismene izjave, v katerih izjavijo, ali hočejo plačevati skupni davek na poslovni promet izza 1. aprila 1931 po plačilih v gotovini in menicah — ali pa po napravljanih računih. — V prvem primeru morajo plačati davek v 20 dneh, v drugem primeru pa v 50 dneh po preteku vsakega meseca.

Za mesec april t. l. je torej treba vplačati skupni davek na poslovni promet najkasneje dne 20. maja 1931.

Dokler se ne izdajo uradni obrazci tiskovin, naj se v prijavah navede poleg drugih podatkov čas (mesec), vsota prometa, tarifna postavka, stopnja skupnega davka v odstotkih in vsota davka.

Zoper vse one davčne zavezance pa, ki se izbranega načina plačevanja ne bi točno držali, se bo postopalo po čl. 138 zakona o neposrednih davkih (kazen 50 do 500 Din), a razen tega bo davčna uprava izvršila obračun, kakor bo nji najprikladnejše.

Veletrgovina
A. Saralon
Ljubljana
priporočila
Specerijsko blago

raznovrstno žganje, moko in deželne pridelke - Raznovrstno rudninsko vodo

Lastna pražarna za kavo in mlin za dišave z elektr. obratom
Ceniki na razpolago!

Priporočamo Vam

PUCH-KOLESA

ki so vedno priznane odlična! Dobe se po solidni ceni, tudi na obroke, le pri tvrdki

IGN. VOK LJUBLJANA : KRANJ : NOVO MESTO

„KVERTA“ 01-04
LJUBLJANA
Kaplavska c. 2, Votarski pot 1

TVORNICI KVERT IN KONFEKCIJA PAPIRJA

Vinocet
tovarna vinskega kisa, d. z o. z.
Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši namizni kis iz pristnega vina. Tehnično in higijenično najmoderneje urejena kisarna v Jugoslaviji

Pisarna:
Ljubljana, Dunajska c. 1a, II. nadstr.
Zahtevajte ponudbo!

Trgovci! Oglašajte v „TRGOVSKEM LISTU“!

T Knjige, časopise, račune, vizitke, memorande, kuverte, tabele, lepake, letake, naročilnice v blokkih s poljubnim številom listov, barvotiske, cenike kakor tudi vse druge tiskovine dobavlja hitro in po zmernih cenah

Telefon 25-52
Ljubljana, Gregorčičeva 23
TISKARNA MERKUR
Lastna knjigo-veznica